

Артем Плахотний

старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ТАКТИКА ЗУПИНЕННЯ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ ЯК ЧАСТИНА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Превентивні поліцейські заходи застосовуються для охорони публічного порядку та забезпечення громадської безпеки. Поліція та інші правоохоронні органи в правовій державі повинні мати достатні повноваження щодо припинення правопорушень та притягнення винних осіб до відповідальності. Зупинення транспортних засобів є дієвим та необхідним заходом для припинення цілої низки адміністративних правопорушень, пов'язаних як із технічним станом автомобілів, так і зі станом водія, зокрема щодо керування в стані сп'яніння.

Перед зупинкою транспортного засобу поліцейський повинен здійснити попередню оцінку ситуації. Це включає перевірку інформації про транспортний засіб, водія та можливих пасажирів за базами даних, а також аналіз обстановки на місці події. Важливо враховувати місце зупинки: наявність інших транспортних засобів, пішоходів, а також можливість підходу до транспортного засобу з різних боків [1].

Після того як транспортний засіб зупинено, поліцейський повинен обережно підходити до нього, дотримуючись захисної тактики. Важливо залишатися наготові та стежити за поведінкою водія та пасажирів. Поліцейський повинен зупинитися на безпечній відстані, що забезпечує огляд водія та його можливих рухів.

Є два методи підходу до водія – з боку водія та з боку пасажирів. На нашу думку поєднання обох стилів є ефективною стратегією. Другий метод є більш безпечний.

Працівники поліції повинні дотримуватися безпечної відстані від зупиненого транспортного засобу та використовувати світлову та звукову сигналізацію для попередження водія про необхідність зупинки. Поліцейські повинні забезпечити безпеку водіїв та пасажирів транспортних засобів під час зупинки, уникнути паніки та конфліктів [2].

Після первинної комунікації поліцейський може попросити водія надати відповідні документи (посвідчення водія, реєстраційні документи на автомобіль).

Підстави зупинення транспортного засобу визначаються законодавством, зокрема статтею 35 Закону України «Про Національну

поліцію» [3]. Згідно з положеннями цього закону, поліцейський має право зупинити транспортний засіб у разі порушення водієм Правил дорожнього руху, наявності явних ознак технічної несправності транспортного засобу, або при наявності інформації, що свідчить про можливу причетність водія чи пасажирів до правопорушення.

Правильність і обґрунтованість таких дій мають важливе значення для захисту прав учасників дорожнього руху та уникнення зловживань з боку посадових осіб. Прикладом аналізу правомірності дій посадовців є справа № 201/8136/24, розглянута Третім апеляційним адміністративним судом у м. Дніпро [4].

Суть справи полягала у розгляді позову ОСОБА_1 до Інспекції з питань контролю за паркуванням Дніпровської міської ради щодо оскарження постанови про адміністративне стягнення за порушення пп. «и» п. 15.9 розділу 15 ПДР України, що передбачає заборону зупинки транспортного засобу безпосередньо в місці виїзду з прилеглих територій.

Під час розгляду справи суд першої інстанції задовольнив позов частково, визнавши дії інспектора Інспекції щодо складання акта огляду та тимчасового затримання транспортного засобу протиправними. Було встановлено, що надані докази, включно з фотофіксацією, не підтверджували факт порушення вимог ПДР, а саме зупинку безпосередньо в місці виїзду.

Інспекція оскаржила рішення, вказуючи на наявність фотофіксації порушення. Проте апеляційний суд, керуючись нормами Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП) та враховуючи докази, дійшов висновку, що правопорушення не було доведено належним чином. Суд наголосив, що адміністративна відповідальність можлива лише за наявності підтверджених доказами фактів правопорушення, відповідно до ст. 251 КУпАП.

Отже, поліцейські повинні дотримуватись законодавства під час застосування превентивних засобів, адже саме здійснення службових обов'язків із дотриманням закону гарантує, що дії поліції є справедливими, прозорими та відповідають принципам демократичної держави.

Список використаних джерел

1. Іванющенко А. В., Плахотний А. П. Аналіз зупинки транспортних засобів працівниками Національної поліції. The 6 th International scientific and practical conference “Modern problems of science, education and society” (August 14-16, 2023) SPC “Sci-conf. com. ua”, Kyiv, Ukraine. 2023. 671 s. 2023.
2. Клименко В., Мельников О. Дії поліцейського під час зупинки транспортного засобу з високим ризиком небезпеки. *Інноваційна наука: пошук відповідей на виклики сучасності* : матеріали II міжнародної наукової конф. 2024.
3. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
4. Постанова третього апеляційного адміністративного суду. Справа № 201/8136/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122845753>.